

परशुराम नगरपालिकाबाट प्रकाशित

खण्ड: ३ संख्या: ७ मिति: २०७७/०९/२४

जोगबुडा, डडेल्धुरा, सुदूरपश्चिम प्रदेश, नेपाल

भाग २

स्थानीय सरकार

दरबन्दी मिलान सम्बन्धी कार्यविधि-२०७७

प्रस्तावना:

सबै वर्ग र समुदायका व्यक्तिहरूको सुविधालाई ध्यानमा राखी शिक्षालाई सर्वसुलभ व्यवस्थित मर्यादित एवं स्थानीय स्तरमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने उद्देश्यले यस नगरपालिका भित्रका मा.वि. (९-१०) आधारभूत (६-८) आधारभूत (१-५) तह र वालवालिका कक्षा संचालित विद्यालयहरूको पठन पाठनलाई व्यवस्थित तरिकाले संचालन गर्न दरबन्दी मिलान गर्नु वाञ्छनीय भएकाले,

परशुराम नगरपालिकाको विद्यालय शिक्षा ब्यवस्थापन ऐन २०७६ को दफा ५४ बमोजिम मिति २०७७।०९।२३ गतेको कार्यपालिका बैठकले यो कार्यविधि बनाएको छ।

परिच्छेद -१

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: क. यस कार्यविधिको नाम दरबन्दी मिलान सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ रहको छ।

ख. यो कार्यविधि तुरुन्त लागु हुने छ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

क. "कार्यविधि" भन्नाले दरबन्दी मिलान सम्बन्धी कार्यविधि २०७७ सम्झनुपर्छ।

ख. "मा.वि." भन्नाले (९-१०/९-१२) संचालन भएको विद्यालयहरू सम्झनुपर्छ।

ग. "आधारभूत (नि. मा. वि.)" भन्नाले ६-८ र प्रा. वि. (१-५) सम्म संचालन भएको विद्यालयहरू सम्झनुपर्छ।

घ. "वालिवकास" भन्नाले सम्बन्धित निकायबाट अनुमति र कोटा प्राप्त गरि ३-४ वर्ष उमेर समुहका विद्यार्थीहरूको कक्षा संचालन भएको विद्यालयहरू सम्झनुपर्छ।

ङ. "व्यवस्थापन समिति" भन्नाले विद्यालयको विकासको लागि नियमानुसार गठन भएको वि.व्य.स.(SMC)लाई सम्झनु पर्छ।

च. "शि.अ.संघ" भन्नाले विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर विकासको लागि नियमानुसार गठन भएको शिक्षक अभिभावक संघ (PTA) लाई सम्झनु पर्छ।

छ. "सामाजिक परीक्षण समिति" भन्नाले विद्यालयको सम्पूर्ण पक्षको आन्तरिक परीक्षण गर्न नियमानुसार गठन भएको सा.प.स.(SAC)लाई सम्झनु पर्छ।

ज. "प्र.अ." भन्नाले विद्यालयको शैक्षिक एवं प्रशासनिक प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ।

झ. "शिक्षक" भन्नाले विद्यालयमा प्रा. वि. तह देखि मा. वि. तहसम्म अध्यापन गर्ने व्यक्तिलाई सम्झनुपर्छ र सो शब्दले प्र.अ. समेतलाई जनाउँछ।

ञ. "न.पा." भन्नाले परशुराम नगरपालिकालाई सम्झनुपर्छ।

ट. "स.का." भन्नाले वालविकासकोटामा कार्यरत सहयोगी कार्यकर्तालाई सम्झनुपर्छ।

ठ. "कर्मचारी" भन्नाले विद्यालयलाई शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई (जि.शि.का.) न.प. बाट प्राप्त दरबन्दी र अनुदान तथा विद्यालयले आफ्नो आवश्यकता अनुसार दरबन्दीसिर्जना गरी कार्यरत लेखापाल, कार्यालय सहायक, कार्यालय सहयोगी, लाइब्रेरियन, चौकीदार र स्वीपर (शौचालय सफाइकर्मी) लाई सम्झनुपर्छ।

ड. "अभिभावक" भन्नाले विद्यालयमा आफ्ना विद्यार्थी भर्ना गराइ नियमित रूपमा अध्ययन गर्ने कार्यमा सहभागी गराएका तथा शिक्षा नियमावलीनुसार पालनपोषण गर्ने व्यक्तिलाई सम्झनुपर्छ।

ढ. "सम्बन्धित निकाय" भन्नाले नगरपालिका शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, शिक्षा विकास निर्देशनालय शिक्षा तथ मानव स्रोत विकास केन्द्र र मन्त्रालयलाई प्रसंग अनुसार सम्झनुपर्छ।

ण. अन्य शब्द, नामावली र पदको अर्थ प्रचलित एन कानून र नियमानुसार रहेको सम्झनुपर्छ।

३. उद्देश्य: परशुराम नगरपालिका भित्रका मा. वि.(९-१०), आधारभूत(६/८), आधारभूत(१/५) तह र वालविकास कक्षा संचालित विद्यालयहरूको पठन पाठनलाई व्यवस्थित तरिकाले संचालन गर्न स्थानीय तहलाई अधिकार प्राप्त भएकोले नगरपालिका भित्र संचालित सामुदायिक विद्यालयहरूमा रहेको

च. दरबन्दी कटौती भएका विद्यालयहरूले न. पा. शिक्षा शाखा बाट दरबन्दी मिलानको क्रममा सरुवा गरिएका शिक्षकलाई कुनै पनि बाहानामा सम्बन्धित विद्यालयमा नपठाएको खण्डमा त्यस्ता शिक्षकहरूको तलव भत्ता रोक्का गरीनेछ।

छ. कारणवस निलम्बन भएका शिक्षकका दरबन्दी लाई विद्यार्थी कम भएका विद्यालयमा दरबन्दी सार्न सकिनेछ।

परिच्छेद-४

दरबन्दी/ शिक्षक सहयोग अनुदान थप सम्बन्धमा

६. दरबन्दी थप प्राप्त भएमा तपशिल अनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ :

क. न. पा. शिक्षा शाखाले आवश्यकताको आधारमा सम्बन्धित निकायसंग दरबन्दीको माग गरिनेछ।

ख. संघिय सरकार तथा प्रादेशिक सरकारबाट दरबन्दी प्राप्त भएको खण्डमा जुन तह र किसिमको दरबन्दी प्राप्त भयो सोको लागि न. पा. शिक्षा शाखाले प्राथमिकताको आधारमा विद्यालयको छनौट गर्नेछ।

७. नगरपालिका वाट शिक्षक सहयोग अनुदान कोटा थप सम्बन्धमा :

क. न.पा. शिक्षा शाखाले आवश्यकताको आधारमा शिक्षक संख्याको कमिलाई सम्बोधन गर्नको लागि नगरपालिकासँग शिक्षक सहयोग अनुदानकोटा माग गर्नेछ।

ख. नगरपालिकाले शिक्षक सहयोग अनुदान कोटाको लागि बजेटको व्यवस्था गर्न सक्नेछ। बजेटको व्यवस्था पश्चात नगरपालिका शिक्षा शाखाले आवश्यकता र प्राथमिकताको आधारमा विद्यालयको छनौट गरी नियुक्ति गर्ने प्रकृया अगाडि बढाउनेछ।

परिच्छेद- ५

विविध

८. विविध :

क. यस कार्यविधिमा समयानुसार थपघट गर्ने अधिकार परशुराम नगरकार्यपालिकामा निहित रहनेछ।

ख. नगरपालिकाको अनुदानबाट नियुक्ति शिक्षकलाई आवश्यकतानुसार नगरपालिकाले निरन्तरता दिन सक्नेछ।

ग. यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको कुराहरूको हकमा आवश्यक परेको खण्डमा शिक्षा ऐन, २०२८ शिक्षा नियमावली, २०५९ र शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७, परशुराम नगरपालिकाको विद्यालय शिक्षा व्यवस्थापन ऐन २०७६ अनुसार हुनेछ।

प्रमाणिकरण मिति : २०७७/०९/२३

आज्ञाले
तारानाथ पनेरु
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

३. माध्यमिक तहको अनुमति लिएको ३ शैक्षिक सत्र पुरा नभएको विद्यालयमा दरबन्दी कायम गर्ने।
 ४. वि. स. २०० भन्दा बढी भएको खण्डमा ४५ जना विद्यार्थी वरावर १ शिक्षकको अनुपातमा दरबन्दी कायम गर्ने
 ५. विद्यालयको मा.वि. तहमा न्यूनतम / विद्यार्थी संख्याको आधारमा दरबन्दी नभएको खण्डमा प्रा. वि. र आधारभूत तहमा बढी रहेको दरबन्दी समेत गणना गरिने छ।
- ड. मा.वि. तहको कक्षा ११- १२ सञ्चालीत सामुदायिक विद्यालयको सम्बन्धमा।**
१. माध्यमिक तह(कक्षा ११ १२) का लागि शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा समायोजन अब प्राप्त हुने दरबन्दी र निर्देशिकाको आधारमा गर्ने।
- च. प्रारम्भिक वालविकास कोटा सम्बन्धमा।**
१. प्रारम्भिक वालविकास कक्षा नभएको विद्यालयलाई न्यूनतम १ कोटा प्रदान गर्ने।
 २. प्रारम्भिक वालविकासको कोटा कायम गर्दा २० विद्यार्थी वरावर १ कोटा गर्ने र ३० भन्दा बढी विद्यार्थी भएको अवस्थामा विद्यालयमा २ कोटा रहेको भए २ कोटा नै कायम गर्ने।
 ३. कुनै विद्यालयले निजी स्रोतमा सशुल्क नर्सरी, एल.के.जी., यु. के. जी. अंग्रेजी माध्यममा सञ्चालन गरेको छ भने थप कोटा प्रदान गर्ने तर उक्त कक्षाका विद्यार्थी संख्या वालविकासमा गणना गरिनेछ।
 ४. २ वा सो भन्दा बढी प्रारम्भिक वालविकास कोटा प्राप्त गरी उपयुक्त व्यवस्थापन सहित कक्षा संचालन गर्ने विद्यालयको प्रथम चरणमा १ वटा कोटा कटौती गरी अन्य आवश्यक विद्यालयमा प्रदान गर्ने।
 ५. यसरी प्रारम्भिक वालविकास कोटा मिलान गर्दा वालविकास सहजकर्तालाई सके सम्म नजिकको विद्यालयमा पठाउने गरी कोटा मिलान गर्ने।

परिच्छेद- ३

दरबन्दी मिलानको प्रकृया

५. दरबन्दी मिलान कार्य गर्नका लागि निम्नानुसारको प्रकृया अवलम्बन गर्नपर्नेछ :

- क. नगर शिक्षा समितिले आवश्यकतानुसार प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत संयोजकत्वमा आधारभूत तहमा(१-५, ६-८) मा. वि. तह र शिक्षक प्रतिनिधि प्रतिनिधित्व हुने गरी एउटा कार्यदल हुनेछ।
- ख. कार्यदलले सबै क्षेत्रको अध्ययन गरी उपलब्ध दरबन्दीको आधारमा दरबन्दी कायम कटौती र थप हुने विद्यालयहरूको विवरण सहित नगर शिक्षा समितिलाई सिफारीस गर्नु पर्नेछ।
- ग. कार्यदलको सिफारीसलाई नगर शिक्षा समितिबाट निर्णय पश्चात न.पा. शिक्षा शाखाले दरबन्दी मिलानको प्रकृया अगाडी बढाउनु पर्नेछ।
- घ. नगरपालिका शिक्षा शाखाले दरबन्दी कटौती भएको विद्यालयलाई १ (एक) हप्ताको समय भित्र दरबन्दी कटौती भएको तह अनुसारको शिक्षकको नामावली परिच्छेद २ को नियम १४ मा भएको व्यवस्था बमोजिम माग तथा कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ।
- ड. नगरपालिका शिक्षा शाखाले विशेष परिस्थिती वाहेक बढीमा १(एक) महिना भित्र दरबन्दी मिलानको कार्यसम्पन्न गरी आवश्यकतानुसार सम्बन्धित निकायलाई जानकारी दिनु पर्नेछ।

विद्यमान दरबन्दीलाई विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा र विद्यालय संचालित तह अनुसार दरबन्दी मिलान गर्दा केहि हद सम्म समस्या समाधान हुने देखिएकोले दरबन्दी मिलान कार्यविधि, २०७७ निर्माण गरिएको छ।

परिच्छेद -२

मिलानका आधारहरू

४. **दरबन्दी मिलान गर्दा अवलम्बन गर्ने आधारहरू :** १. शैक्षिक सत्र २०७७ को IEMIS लाई मुख्य आधार बनाउने।
२. विद्यालयमा स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी/ अस्थायी, सट्टा शिक्षक, राहत शिक्षक, र कार्यरत तहगत शिक्षकको संख्यालाई आधार लिने।
३. दरबन्दी मिलानका क्रममा वढी हुन आई कटौती गर्नुपर्ने दरबन्दीलाई नगरशिक्षा समितिको पुल दरबन्दीमा राखी शिक्षक विद्यार्थी अनुपातका आधारमा अन्य विद्यालयमा खटाउँदा सबै भन्दा वढी, दरबन्दी न्यून वा नभएका विद्यार्थी भएका विद्यालयलाई प्राथमिकता दिई शिक्षक खटाउने।
४. यसरी शिक्षक खटन पटन गर्दा भरसक उपल्लो शैक्षिक योग्यता भएका शिक्षक लाई माथिल्लो तहमा शिक्षक कमि भएका विद्यालयहरूमा खटन पटनको व्यवस्था मिलाउने।
५. सम्बन्धित तहको दरबन्दी उपलब्धगराउन नसक्ने अवस्थामा तल्लो तहको उपल्लो शैक्षिक योग्यता भएको शिक्षकवाट कक्षा सञ्चालन व्यवस्था मिलाई शिक्षक अभावलाई सम्बोधन गर्दै जाने।
६. यसरी शिक्षक व्यवस्थापन गर्दा सकेसम्म विषयगत समस्या न्यून हुनेगरी मिलान गर्ने।
७. दरबन्दी मिलानका क्रममा विद्यार्थी संख्या कम र शिक्षक संख्या बढी भै कटौतीमा परेका र यस अघि रिक्त भएका एवं रिक्त हुन आउने कुनै पनि तहको दरबन्दीमा पदपूर्ति एवं सरुवा गरील्याउने कार्य नगर्ने, उक्त दरबन्दीलाई नगर शिक्षा समितिको पुल दरबन्दीमा राखी दरबन्दी मिलान पश्चात थप गर्नु पर्ने विद्यालयमा मिलान तथा समायोजन गर्ने।
८. दरबन्दी मिलान गर्दा माथिल्लो तहको लागि न्यूनतम दरबन्दी आधारभूत तह (कक्षा ६- ८) संचालन विद्यालयमा ४ जना विषयगत शिक्षकहरू नरहेको खण्डमा प्रा. वि. तहको दरबन्दी राख्ने।
९. दरबन्दी मिलान गर्दा विद्यालयमा आधारभूत तह(कक्षा ६- ८) र मा. वि.(कक्षा ९- १०) संचालन भएकोमा क्रमशः न्यूनतम ४ र ५ जना विषयगत शिक्षकहरू नरहेकोमा हाल मा. वि. र आधारभूत (६- ८) मा दरबन्दी थप गर्ने अवस्था नरहेकाले प्रा.वि. र आधारभूत तह गरि ३ वटा दरबन्दी बढी भएको खण्डमा यथावत राख्ने।
१०. दरबन्दी मिलान गर्दा विद्यालयमा आधारभूत तह (कक्षा ६- ८) र मा.वि.(कक्षा ९-१०) संचालन भएको खण्डमा क्रमशः ५० र ४५ विद्यार्थीहरूको अनुपात दरबन्दी कायम गर्दा आधारभूत तहमा कटौती गर्नु पर्ने र मा.वि. तहमा थप गर्नु पर्ने वा मा.वि. तहको कटौती गर्ने पर्ने र आधारभूत तहमा थप गर्ने पर्ने समान संख्या भएको खण्डमा दुवै तहको दरबन्दी गणना गरि यथावत् राख्ने संख्या बढी भएको अवस्थामा बढी भएको दरबन्दी नियमानुसार कटौती गर्नु पर्ने।
११. दरबन्दी मिलान गर्दा विद्यालयमा आधारभूत तह(कक्षा ६-८) र मा.वि.(कक्षा ९-१०) संचालन भएको खण्डमा न्यूनतम दरबन्दी ४ र ५ वटा हुनु पर्नेमा नभएको अवस्थामा दुवै तहमा ४ वटा सम्म

दरबन्दी थप गर्नु पर्ने भएमा दरबन्दीको अभावका कारणले गर्दा ती दुवै तहको दरबन्दी उपलब्ध गराउन नसकेको खण्डमा प्रा.वि.तहकोपुलदरबन्दी बाट सम्बोधन गर्दै जाने ।

१२. दरबन्दी मिलान कार्य भनेको शैक्षिक जनशक्तिको संख्यात्मकरविषयगत मिलान समेत भएकाले शिक्षा ऐन तथा शिक्षा नियमावली २०५९(संशोधन सहितको) अनुसूचिमा उल्लेखित तहगत र विषयगत दरबन्दी मिलान प्रभाव पर्ने गरी विषय परिवर्तन नगर्ने।

१३. कुनै विद्यालयमा शिक्षा ऐन तथा निमावली २०५९ (संशोधन सहित)को अनुसूचीमा उल्लेखित तह गत र विषय गत दरबन्दीमा एउटौ विषयका शिक्षक बढी हुन गएको भए रिक्त हुन आउदा विषयगत मिलान हुने गरी पदपूर्ति गर्ने।

१४. विविध कारणले बेपत्ता वा निलम्बन भएका शिक्षक दरबन्दीहरूलाई नगरपालिकाको दरबन्दी मिलान अन्तरगत पुलमा तान्ने ।

१५. दरबन्दी मिलान पश्चात कुनै पनि विद्यालयको दरबन्दी कट्टा गर्नु पर्ने भएमा तपसिल अनुसार गर्ने

- सम्बन्धीत विद्यालयमा खाली रहेको दरबन्दी
- सम्बन्धीत विद्यालयको शिक्षकको सहमती अनुसार कुनै किसिमको शिक्षक
- माथीको आधारमा नभए कनिष्ठ क्रमशः करार, राहत, अस्थाई र स्थाई

१६. दरबन्दी मिलान पश्चात कुनै पनि विद्यालयको दरबन्दी थप गर्नु पर्ने भएमा तपसिल अनुसार गर्ने :

- सबै भन्दा बढी विद्यार्थी संख्यारहेको विद्यालय ।
- माथिल्लो तह संचालित रहेको विद्यालय ।
- अंग्रेजी माध्यमबाट संचालित रहेको विद्यालय।
- प्रा.वि. तहको हकमा दरबन्दी कटौती थोरै हुने तर थप गर्नु पर्ने संख्या बढि भएको अवस्थामा प्राथमिकताको आधारमा विद्यालयको छनौट गरिने छ ।
- नि.मा. वि. र मा.वि. तहमा दरबन्दी कटौती नहुने तर थप गर्नु पर्ने अवस्थामा दरबन्दी प्राप्त पश्चात नियमानुसार दरबन्दी थप गरिनेछ ।
- विभिन्न विद्यालयमा रहेका परियोजनाका दरबन्दी शिक्षक सेवा आयोगबाट नयाँ व्यवस्थापन भई शिक्षक व्यवस्थापन अर्को विद्यालयमा जादाँ सम्बन्धीत परियोजना दरबन्दी भएका विद्यालयलाई भएको शैक्षिक क्षति कम गर्न दरबन्दी मिलानका क्रममा प्राथमिकतामा राख्न सकिने ।

१७. दरबन्दी कायम गर्ने अन्य आधारहरू:

क) कक्षा १-३ सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयको सम्बन्धमा ।

१. कक्षा १- ३ मा विद्यार्थी संख्या २० जना भन्दा कम भए १ ओटा दरबन्दी कायम गर्ने ।
२. विद्यार्थी संख्या २१ देखि ५० जना सम्म भएका २ दरबन्दी कायम गर्ने ।
३. विद्यार्थी ५०जना वा सो भन्दा बढी भएमा र हाल ३दरबन्दी भएमा यथावत ३ दरबन्दी कायम गर्ने तर दरबन्दी थप गर्नुपर्ने भएमा विद्यार्थी संख्या १०० जना नपुगे सम्म दरबन्दी थप नगर्ने ।
४. विद्यार्थी संख्या १०० भन्दा माथि भए शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:३५कायम गर्ने ।

५. कक्षा १- ३ मा २०भन्दा कम विद्यार्थी संख्या भएमा नजिकको विद्यालयमा एकिकरण समायोजनका लागि पहल गर्ने, यसो गर्दा भौगोलिक बिकटता लाई ध्यान राख्नुपर्नेछ।

६. भौगोलिक अवस्था रदुरिको आधारमा स्थलगत अनुगमन गरि एकिकरणहुने विद्यालयमा प्रारम्भिक वालविकास संचालन गर्नु पर्ने आवश्यकता रन्यूनतम १० विद्यार्थी भएको अवस्था देखिएमा सो कक्षा सञ्चालन को व्यवस्था मिलाउने ।

ख.कक्षा १-५ सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयको सम्बन्धमा ।

१. विद्यार्थी संख्या ३०जनाभन्दा कम भएको विद्यालयमा न्यूनतम २दरबन्दी कायम गर्ने।
२. विद्यार्थी संख्या३१ देखि ८० सम्म भएको विद्यालयमा ३ दरबन्दी कायम गर्ने।
३. विद्यार्थी संख्या८० देखि १२५ सम्म भएको विद्यालयमा ४ दरबन्दीरहेको भए ४दरबन्दी कायम गर्ने।
४. विद्यार्थी संख्या१२६ देखि १७५ सम्म भएको विद्यालयमा ५ दरबन्दी रहेको भए ५दरबन्दी कायम गर्ने।

५. विद्यार्थी संख्या२०० नपुगे सम्म दरबन्दी थप नगर्ने र सो भन्दा बढी भएमा ३५ विद्यार्थी वरावर १ शिक्षक अनुपातका आधारमा दरबन्दी कायम गर्ने।

६. कक्षा १-५ मा३० भन्दा कम विद्यार्थीभएमा माथिल्लो कक्षा घटाई नजिकको विद्यालयमा एकीकरण समायोजन पहल गर्ने यसो गर्दा भौगोलिक विकटता लाई ध्यानमा राख्नु गर्ने ।

७.भौगोलिक र दुरिको आधारमा स्थलगत अनुगमन गरि एकिकरणहुने विद्यालयमा प्रारम्भिक वालविकास संचालन गर्नु पर्ने आवश्यकता रन्यूनतम १० विद्यार्थी भएको अवस्था देखिएमा सो कक्षा सञ्चालन को व्यवस्था मिलाउने

ग.कक्षा १ - ८ सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयको सम्बन्धमा।

१. न्यूनतम प्राथमिक तह ३, आधारभूत तह(६-८) तह ४ गरी जम्मा ७ शिक्षक दरबन्दी कायम गर्ने ।
- २.कक्षा ६- ८ मा ५० विद्यार्थी सम्म भएमा ३ दरबन्दी (अंग्रेजी, गणित/ विज्ञान, नेपाली, सामाजिक) कायम गर्ने ।
३. कक्षा ६ -८ मा ५१ देखि १२० विद्यार्थी सम्म भएमा ४ दरबन्दी (अंग्रेजी, गणित/ विज्ञान, नेपाली, सामाजिक) कायम गर्ने ।
४. विद्यार्थी संख्या (६-८) १२० भन्दा माथी भएमा ५० जना विद्यार्थी बराबर १ शिक्षकको अनुपातमा दरबन्दी थप कायम गर्ने ।
५. विद्यालयको आधारभुत तह(६- ८) मा न्यूनतम/ विद्यार्थी संख्याको आधारमा दरबन्दी नभएको खण्डमा प्रा.वि.(१-५) मा बढी रहेको दरबन्दी लाई समेत गणना गरिने छ ।
६. कक्षा ६- ८ मा ३० जना भन्दा कम विद्यार्थी भएमा तह घटाउने ।
७. आधारभुत तहमा कक्षा ६- ८ (तीन वटै) कक्षा संचालन भएमा मात्र आधारभुत तहको रुपमा गणना गरिनेछ ।

घ. कक्षा १- १० सञ्चालित सामुदायिक विद्यालयको सम्बन्धमा ।

१. शिक्षा निमावली २०५९ (संशोधन सहित) को अनुसूचीमा उल्लेखित न्यूनतम प्रा. वि. ३, नि. मा.वि. ४, र मा. वि. ५,(अंग्रेजी, गणित, विज्ञान, नेपाली, सामाजिक१/१) दरबन्दी कायम गर्ने ।
२. तहगत रुपमा दरबन्दी थप घट गर्नु पर्दा माथि उल्लेखित आधार अनुसार गर्ने ।